

Hallituksen esitys Eduskunnalle Suomen sotiin liittyneissä miinanraivaustehtävissä palvelleiden etuuksia koskevaksi lainsäädännöksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että henkilölle, joka vuosina 1945—1952 puolustusvoimien alaisena on osallistunut merimiinon raivaukseen tai raivausesteiden purkamiseen merivoimien alusyksiköissä tai maamiinon raivaukseen Pohjois-Suomessa, myönnettäisiin oikeus rintamaveteraanien

hammashuollon järjestämisestä ja korvaamisesta annetun lain mukaiseen hammashuoltoon sekä rintamasotilaseläkeläisissä tarkoitettuun rintamalisään.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2000 ja ne liittyvät valtion talousarvioesitykseen vuodelle 2000.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

1.1. Yleistä

Rintamaveteraanien erityinen sosiaaliturva on järjestetty henkilöille, joilla on rintamasotilas-, rintamapalvelus- tai rintamatunnus taikka vuoden 1918 sodassa palvelleen veteraanitunnus. Erityinen sosiaaliturva koostuu muun muassa rintamalisästä, ylimääräisestä rintamalisästä, sotilasvammalain etuuksista, rintamaveteraanien hammashuollosta, kuntoutuksesta sekä asumisen tukemisesta.

Eräissä Suomen sotiin liittyneissä tehtävissä palvelleiden kuntoutuksesta annetun lain (1039/1997) mukaan on mahdollistettu kuntoutuspalveluiden järjestäminen niille eräissä vuosien 1939—1945 sotiin liittyneissä tehtävissä palvelleille, joilla ei ole edellä mainittuja rintamaveteraaneille myönnettäviä tunnuksia. Lain 1 §:ssä on määritelty ne ryhmät, jotka ovat oikeutettuja kyseiseen kuntoutukseen. Tällaisia ovat muun muassa henkilöt, jotka olisivat oikeutettuja kyseisiin tunnuksiin, mutta jotka eivät määräpäivään 31 päivään joulukuuta 1994 mennessä ole tunnusta hakeneet, tietyt ulkomaalaiset Suomen joukoissa palvelleet vapaaehtoiset, sodan ajan sairaanhoitotehtävissä puolustusvoimien hoitopaikassa palvelleet sekä vuosien 1939—1945 sotien aikana puolustusvoimien koulutuskeskuksissa vanhan asevelvollisuuslain (219/1932) nojalla määrättyinä palvelleet henkilöt.

Lain 1 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaan kuntoutusta voi saada myös se, joka vuosina 1945—1952 puolustusvoimien alaisena on osallistunut merimiinojen raivaukseen tai raivausesteiden purkamiseen merivoimien alusyksiköissä tai maamiinojen raivaukseen. Lain 2 §:n mukaan kuntoutuksen saamiseksi edellä tarkoitetun henkilön tulee osoittaa, että hän on osallistunut asianomaiseen palvelukseen. Palvelus osoitetaan todistuksella, jonka antaa hakemuksesta Sota-arkisto.

Sota-arkiston selvityksen mukaan yli 550 henkilölle on annettu todistus laissa tarkoitettuun miinanraivaukseen osallistumisesta. Todistukseen oikeutettuja ja etuuksista kiinnostuneita saattaisi kuitenkin olla noin 1 500

henkilöä. Todistuksen hakuaika päättyy kuluvan vuoden lopussa, mutta hallitus antaa eduskunnalle esityksen laiksi eräissä Suomen sotiin liittyneissä tehtävissä palvelleiden kuntoutuksesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta, jonka mukaan todistusten hakuaikaa jatkettaisiin 31 päivään joulukuuta 2001.

1.2. Rintamaveteraanien hammashuollon kustannusten korvaus

Rintamaveteraanien hammashuollon järjestämisestä ja korvaamisesta annetun lain (678/1992) mukaan henkilöllä, jolla on rintamasotilastunnus, rintamapalvelustunnus, rintamatunnus tai veteraanitunnus, on oikeus saada korvausta hammashuollosta siten kuin kyseisessä laissa säädetään. Tällaiselta veteraanilta ei myöskään peritä maksua terveystieteiden tutkimuksesta hampaiden tarkastuksesta, ehkäisevästä hoidosta eikä proteiikkaan liittyvästä kliinisestä työstä.

Yksityisen hammaslääkärin antama hammashuolto korvataan sairausvakuutuslain (364/1963) 5 b ja 7 §:n mukaisesti, kuitenkin siten, että hammaslääkärin suorittamasta suun ja hampaiden tutkimuksesta sekä ehkäisevästä hoidosta peritystä palkkiosta korvataan 100 prosenttia tai, jos peritty palkkio on suurempi kuin noudatettavaksi vahvistettu taksa edellyttää, taksan mukainen määrä.

Lisäksi hammaslääkärin tai erikoishammasteknikon suorittamasta proteiikkaan liittyvästä kliinisestä työstä korvataan 100 prosenttia ja teknisestä työstä 50 prosenttia tai, jos peritty palkkio on suurempi kuin noudatettavaksi vahvistettu taksa edellyttää, taksan mukainen määrä. Korvausta ei suoriteta hammasimplantista.

Kansaneläkelaitos on suorittanut rintamaveteraanien hammashuollon korvauksia vuonna 1998 yli 31 000 henkilölle yhteensä 44 miljoonaa markkaa.

Koska miinanraivaustehtävä on vaarallisuutensa vuoksi ollut verrattavissa rintamapalvelustehtäviin, mutta palvelus on kuitenkin osittain tapahtunut myös rauhan aikana sotien jälkeen, on tarkoitukseenmukaista, että varsinaisten rintamaveteraanitunnusten myöntämistä ei laajenneta miinanraivaajiin. Kuitenkin henkilölle, jolla on edellä mainittu

sota-arkiston antama todistus miinanraivaustehtävään osallistumisesta, ehdotetaan suoritettavaksi korvausta rintamaveteraanien hammashuollon järjestämisestä ja korvaamisesta annetun lain mukaan Tällöin heiltä ei myöskään perittäisi maksua terveyskeskuksessa suoritetusta hampaiden tarkistuksesta, ehkäisevästä hoidosta eikä protetiikkaan liittyvästä kliinisestä työstä.

1.3. Rintamalisä miinanraivaajalle

Rintamasotilaseläkelain (119/1977) 9 §:n mukaan kansaneläkelaitos suorittaa rintamalisää henkilölle, jolle on annettu rintamasotilastunnus, rintamapalvelustunnus tai rintamatunnus.

Rintamalisää sai vuoden 1998 lopussa 172 461 vuosien 1939—45 sotien rintamaveteraania. Lisäksi ulkomaille maksettavaa rintamalisää sai 914 henkilöä. Rintamalisää maksettiin vuonna 1998 yli 450 miljoonaa markkaa. Rintamalisän määrä vuonna 1999 on 224 markkaa kuukaudessa.

Kohdassa 1.2 mainituista syistä ehdotetaan rintamasotilaseläkelain 9 §:ään lisättäväksi uusi 3 momentti, jonka mukaan henkilölle, jolla on sota-arkiston antama todistus miinanraivaukseen osallistumisesta, voitaisiin suorittaa rintamalisää. Mainitun todistuksen perusteella ei kuitenkaan maksettaisi ylimääräistä rintamalisää. Rintamalisää ei myöskään maksettaisi, jos henkilö saa jo jonkun muun tunnuksen perusteella rintamalisää.

Ulkomaille maksettava rintamalisä myönnetään rintamasotilas-, rintamapalvelus-, rintama- tai veteraanitunnuksen omaavalle ulkomaille asuvalle Suomen tai ulkomaan kansalaiselle, joka ei saa kansaneläkettä. Sosiaaliturvasopimuksen perusteella kansaneläkettä saavalle ulkomaille asuvalle ulkomaan kansalaiselle maksetaan myös ulkomaille maksettavaa rintamalisää. Jos ulkomaille

maksettavaa rintamalisää saava muuttaa Suomeen, hänen rintamalisänsä maksaminen jatkuu rintamasotilaseläkelain mukaisena rintamalisänä. Jos Suomessa asuva rintamalisän saaja muuttaa ulkomaille, hänellä säilyy edelleen oikeus rintamalisään. Jotta miinanraivaustehtävissä olevat olisivat samassa asemassa kuin muutkin rintamalisän saajat, ehdotetaan ulkomaille asuville miinanraivaajille myönnettäväksi ulkomaille maksettavasta rintamalisästä annetun lain mukainen rintamalisä.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Henkilöitä, jotka saattaisivat hakea sota-arkistosta todistuksen miinanraivaustehtävään osallistumisen johdosta, arvioidaan olevan noin 1 500. Tuolloin miinanraivaajalle maksettavasta rintamalisästä aiheutuvat valtion vuotuiset lisäkustannukset olisivat noin neljä miljoonaa markkaa. Lain voimaantuloajankohdasta johtuen kustannukset vuonna 2000 olisivat kuitenkin noin kolme miljoonaa markkaa. Hammashuollosta aiheutuvat lisäkustannukset ovat alle miljoona markkaa.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä sosiaali- ja terveysministeriössä yhteistyössä kansaneläkelaitoksen ja Miinanraivaajakilta ry:n kanssa.

4. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2000.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**rintamaveteraanien hammashuollon järjestämisestä ja korvaamisesta annetun lain 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rintamaveteraanien hammashuollon järjestämisestä ja korvaamisesta 3 päivänä elokuuta 1992 annetun lain (678/1992) 1 § seuraavasti:

1 §
 Henkilöllä, jolla on rintamasotilastunnus, rintamapalvelustunnus, rintamatunnus, veteraanitunnus tai jolla on eräissä Suomen sotiin liittyneissä tehtävissä palvelleiden kuntoutuksesta annetun lain (1039/1997) 2 §:ssä tarkoitettu todistus lain 1 §:n 1 momentin

3 kohdassa tarkoitettuun miinanraivaustehtävään osallistumisesta, on oikeus saada korvausta hammashuollosta siten kuin tässä laissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta vuonna 2000.

2.

Laki**rintamasotilaseläkelain 9 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 28 päivänä tammikuuta 1977 annetun rintamasotilaseläkelain (119/1977) 9 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 983/1996, uusi 3 momentti seuraavasti:

9 §
 Henkilölle, jolla on eräissä Suomen sotiin liittyneissä tehtävissä palvelleiden kuntoutuksesta annetun lain (1039/1997) 2 §:ssä tarkoitettu todistus lain 1 §:n 1 momentin

3 kohdassa tarkoitettuun miinanraivaustehtävään osallistumisesta, maksetaan rintamalisää. Hänellä ei kuitenkaan ole oikeutta 9 a §:ssä säädettyyn ylimääräiseen rintamalisään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2000.

3.

Laki**ulkomaille maksettavasta rintamalisästä annetun lain 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään ulkomaille maksettavasta rintamalisästä 25 päivänä marraskuuta 1988 annetun lain (988/1988) 1 §:ään,
 sellaisena kuin se on osaksi laissa 984/1996, uusi 4 momentti seuraavasti:

1 §

Oikeus tämän lain mukaiseen rintamalisään on myös henkilöllä, jolla on eräissä Suomen sotiin liittyneissä tehtävissä palvelleiden kuntoutuksesta annetun lain

(1039/1997) 2 §:ssä tarkoitettu todistus lain 1 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuun miinanraivaustehtävään osallistumisesta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2000.

Helsingissä 17 päivänä syyskuuta 1999

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Sosiaali- ja terveysministeri *Maija Perho*

Laki

rintamaveteraanien hammashuollon järjestämisestä ja korvaamisesta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rintamaveteraanien hammashuollon järjestämisestä ja korvaamisesta 3 päivänä elokuuta 1992 annetun lain (678/1992) 1 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

1 §

Henkilöllä, jolla on rintamasotilastunnus, rintamapalvelustunnus, rintamatunnus tai veteraanitunnus, on oikeus saada korvausta hammashuollosta siten kuin tässä laissa säädetään.

Ehdotus

1 §

Henkilöllä, jolla on rintamasotilastunnus, rintamapalvelustunnus, rintamatunnus, veteraanitunnus tai jolla on eräissä Suomen sotiin liittyneissä tehtävissä palvelleiden kuntoutuksesta annetun lain (1039/1997) 2 §:ssä tarkoitettu todistus lain 1 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuun miinanraivaustehtävään osallistumisesta, on oikeus saada korvausta hammashuollosta siten kuin tässä laissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta vuonna 2000.
